

Disiplin sorunları ve sınıf yönetimine ilişkin öğretmen ve yönetici görüşleri

Niyazi Can

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Kahramanmaraş, Türkiye,
niyazican@ksu.edu.tr, orcid.org/0000-0003-4373-0719

Mustafa Ermeşdan

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kahramanmaraş, Türkiye,
mustafaermeydan@hotmail.com, orcid.org/0000-0002-4331-4419

Geliş: 27.12.2017, Yayın: 21.02.2018

ÖZ

Belirlenen kurallara ve eğitim anlayışına göre hedefe kısa ve planlı bir yoldan ulaşmayı sağlamak anlamına gelen sınıf disiplini, yapılan araştırmalara göre öğrenci başarısını etkileyen en önemli unsurlardan biridir. Sınıf disiplininin temel amacı, sınıfta kurallar oluşturarak öğrenmeyi kolaylaştırmak ve istenmeyen davranışları en aza indirmektir. Bu çalışmanın amacı ortaokullarda disiplin sorunları ve sınıf yönetimine ilişkin yönetici ve öğretmen görüşlerini belirlemektir. Araştırmanın çalışma grubunu Kahramanmaraş Dulkadiroğlu ilçesinden tesadüfi yöntemle belirlenen 8 farklı ortaokulda görev yapan 15 öğretmen ve 8 yönetici oluşturmaktadır. Araştırma nitel bir çalışma olup veriler görüşme yöntemi ile elde edilmiştir. Araştırma verileri yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla toplanmıştır. Araştırmada verilerin analizinde içerik analizi kullanılmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre dersle ilgili olmayan gürültü ve diğer öğrencilerin fiziki ve psikolojik olarak rahatsız edilmesi sınıf yönetimini ve öğretmen motivasyonunu olumsuz etkilemektedir. Sınıf yönetiminde öğretmen, yönetici, veli, MEB ve medya sorumlu görülmektedir. Bundan dolayı bu konu üzerinde maksimum örneklem sağlanarak ve her okul türünden öğretmenlere ulaşılarak ayrıntılı araştırmalar yapılmalı; sorun, sebepleri ve çözüm önerileri somut bir şekilde ortaya konulmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Sınıf Yönetimi, Disiplin Sorunları, Öğretmen ve Yönetici Görüşleri,

Teacher and Principals' Views on Disciplinary Problems and Classroom Management

ABSTRACT

Numerous researchers have revealed that classroom management, which refers to the achievement of the target from a short and regular way depending on the determined rules and educational understanding, is the most significant factor affecting student success. The main aim of the classroom management is to make it easier to learn by creating rules within the classroom and to minimize undesired behaviors. This research aims to identify the administrators' and teachers' views on disciplinary problems and classroom management in secondary schools. The research group holds 8 administrators and 15 teachers working at 8 different secondary schools located in the Dulkadiroğlu district of Kahramanmaraş. They were selected through a random sampling method. Having a qualitative research design, the research data were collected with a structured interview form. Content analysis was used during data analysis. According to the results of the research, noise that is not related with the lesson and physical and psychological disturbance of the other students negatively affect classroom management and teacher motivation. Teachers, administrators, parents, MEB and the media are responsible for classroom management. Thus, detailed research may be conducted by providing the maximum sample on this subject with teachers from each school type; the problem, reasons and solution proposal should be presented in concrete terms.

Keywords: Classroom Management, Disciplinary Problems, Teacher and Principal Views,

Atıf: Can, N., Ermeşdan, M., (2017). Disiplin sorunları ve sınıf yönetimine ilişkin öğretmen ve yönetici görüşleri. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Eğitim Dergisi*, 1(1), 38-57.

GİRİŞ

Sınıf yönetimi öğretimsel amaçlara ulaşmak üzere sınıfın insangücü ve fiziksel kaynaklarını koordineli olarak kullanarak eğitim ve öğretim etkinliklerinin yönetilmesidir. Sınıfın insan gücü kaynaklarını öğretmenler ve öğrenciler; fiziksel kaynaklarını öğretim programı, öğretim materyali ve sınıf ortamı oluşturmaktadır.

Toplumun pek çok değişkeninden etkilenen, dinamik bir yapısı olan sınıf yönetimi; program hedeflerini gerçekleştirmek üzere, öğrencinin de katılımıyla; öncelikle öğretmenin sorumluluğunda ve yönetiminde gerçekleştirilen bir süreçtir. Ancak sınıfın lideri konumunda olan öğretmenin öğretimsel becerileri ve sınıf içi dinamikleri kadar aile, çevre, toplum ve okul kültürü gibi sistemin diğer öğlelerini de kapsayan geniş bir alandan etkilenmektedir (Terzi, 2002).

Sınıf, eğitim sisteminin en kritik kesiti ve program amaçlarının davranışlara dönüştürüldüğü işlevsel ve özel bir alandır. Yönetim ise önceden belirlenmiş amaçlara ulaşmak için madde ve insan kaynaklarını kontrol etme, kullanma ve yönlendirme işidir (Bursalıoğlu, 2015). Bu iki tanımdan hareketle sınıf yönetimi öğretmen ve öğrencilerin zamanlarını geçirdikleri alanların ortak amaca ulaşmak için koordine ve organize edilmesi olarak tanımlanabilir. Sınıf yönetimi bu yönüyle; öğrenme-öğretme sürecini etkileyen bütün unsurları (program, fiziki ortam, zaman, iletişim, davranış) kontrol altına alarak etkili ve verimli kullanmayı, sınıfta istenmeyen öğrenci davranışlarını önlemeyi, kısacası öğrenme-öğretme fırsatlarını en üste çıkarmayı amaçlamaktadır (Aytaç, 2015).

Öğrenci başarısını etkileyen en önemli unsur sınıf yönetimidir (Güven ve Akdağ, 2002; Sünbül, 1996; Wang, 1993). Sınıf yönetimi; fiziksel mekânın, zamanın, materyallerin düzenlenmesi ve disiplin olmak üzere dört boyuttan oluşmaktadır (Akar, Erden, Tor ve Şahin, 2010). Ancak disiplin bu boyutların en önemlisidir (Şişman, 2015). Bundan dolayı sınıf yönetimi denince akla ilk disiplin boyutu gelmektedir (Kahyaoğlu ve Yangın, 2007). Bu durum diğer boyutların ihmal edilmesine sebep olabilmekte birlikte disiplin sorunlarının sınıf yönetimi üzerindeki ağırlığını ortaya koymaktadır. Çünkü öğretmenler zamanın büyük bir kısmını öğrencilerin gereksiz konuşmalarını, sınıftaki gürültüyü, disiplin problemlerini engellemeye harcamaktadır. Bu durumlar eğitim ve öğretimin önünde; kaynaklardan, eğitim programlarından, politikalarından, araç ve gereçlerden daha fazla engel teşkil etmektedir.

Disiplin; bir topluluğun, yasalar ve düzenle ilgili yazılı veya yazılı olmayan kurallara özenle uymasidir. Diğer bir ifadeyle bireylerin içinde buldukları topluluğun genel düşünce ve davranışlarına uymalarını sağlamak amacıyla alınan önlemlerdir (TDK, 2005). Bu durum sınıflarda sınıf disiplini adını almakta ve öğrencinin okul düzenine uygun davranması, gerekli önlemlerin alınması, düzenlemelerin yapılması anlamına gelmektedir. Sınıf disiplini, sınıf içi koşulların okulun amaçlarıyla aynı doğrultuda oluşturulması, etkinliklerinin olumlu bir iklimde ve öğretmen-öğrenci ilişkilerinin istenen düzeyde gerçekleştirilmesidir. Kısaca sınıfta, sınıfın amaçlarını gerçekleştirecek uygun koşullar oluşturmadır (Esen, 2006).

Öğrenci, öğretmen, okul yönetimi, aile, rehberlik ve psikolojik danışma, toplum ve program okul disipliniyi oluşturan belli başlı birleşenlerdir (Sarpkaya, 2005). Bu bakımdan disiplin sorunları sadece öğretmen, yönetici ve öğrenciyle ilgili olmayıp öğrenciyi etkileyen tüm etmenlerle ilgilidir. Çünkü öğrenciyi etkileyen her şey öğrencinin davranışlarına yansiyabilmektedir. Ailenin ve toplumun sahip olduğu değerler, öğrencilere sunulan imkânlar ve öğrencilerin önünde model olarak gördüğü kişiler öğrenciyi etkilemekte; bundan dolayı sınıf disipliniyi etkileyen unsurlar arasında yer almasına neden olmaktadır. Örneğin; çocuğun aile hayatı ve ailenin okula karşı tutumu, arkadaş çevresi, hatta izlediği diziler, takip ettiği sosyal ağlar, oynadığı oyunlar okulda disiplin sorunu olarak hayat bulabilmektedir. Özellikle “argo ve kaba konuşma, birbirine kabadayılık yapma, okul eşyasına zarar verme gibi davranışların” ortaya çıkmasında en büyük etken medya ve dizilerdir (Sarpkaya, 2007).

Bilgi ve iletişim çağı olarak adlandırılan, hayatımızı her açıdan teknoloji ile kuşatan bu zaman dilimi, olumlu durumların yanında pek çok yeni sorunlar da getirmiştir. Daha önce imkânsız görünen birçok şey bu çağda mümkün olmaktadır. İnsanlar internet üzerinden gazete, dergi, kitap okuyabilmekte; farklı kıtalarındaki bilgilere anında ulaşabilmektedir (Erdoğan, Kurşun, Şişman, Saltan, Gök ve Yıldız, 2010). Bu durum eğitim-öğretimin ve öğretmenin gerekliliğinin sorgulanmasına sebep olmakta ve

okullara olumsuz bir şekilde yansımakta, kimi zaman var olan disiplin sorunlarının artmasına neden olmakta, sınıf yönetimini olumsuz etkilemektedir

Farklı amaçlarla kurulan dernekler, spor kulüpleri, radyo ve gazeteler bireyin eğitimini kontrolsüz ve olumsuz bir şekilde etkilemekte ve öğretmenin öğrenci üzerindeki tesirini büyük ölçüde güçleştirmektedir. Okulların rastgele şikâyet edilmesinin kolaylaştırılması, ailenin ve çocuğun okula karşı saygısını azaltabilmektedir. Okul içi ve dışı etmenler disiplinin bozulmasına sebep olabilir. Bunların yanında ödül ve ceza sisteminin yeterince işletilememesi, özgürlüğün kuralsızlık anlamına gelmesi, disiplinsiz hiçbir şeyin idare edilemeyeceğinin bilinmemesi de ayrı bir sorundur (Topçu, 2017).

Okul ve eğitim sisteminde kaos ve belirsizlikle mevcuttur (Örücü, 2014; Karadeniz ve Ulusoy, 2015). Bu kaos ve belirsizlikler sınıfın yönetimini olumsuz etkilemekte, planlamayı ve bu planı etkili bir şekilde uygulamayı zorlaştırmaktadır.

Disiplin Sorunları ve Çözümleri

Okullarda ortaya çıkan, eğitim-öğretimi sekteye uğratan, öğretmenlerin mesleki doyumlarını düşüre belli başlı disiplin sorunları şunlardır: Dersle hazırlıksız gelme, dersle ilgilenmeme, söz almadan konuşma, başka derslere çalışma, geç gelme, yalan söyleme, mazeret ileri sürme, gereksiz konuşma, nezaketsizlik, çevreye zarara, argo konuşma, temizliğe ve kılık-kıyafete dikkat etmeme, kıskançlık, sürekli şikâyet, lakap takma, arkadaşlarını rahatsız etme, el şakası, hırsızlık, verilen görevi ve ödevi yapmama, öğretmene karşı gelme, aileye şikâyet, sınıf kurallarına ve oturma düzenine uymama vb. (Yiğit, 2015). Okullarda bu sorunların yanında öğretmeni tehdit etme, öğretmene zarar veren fiziksel davranışlarda bulunma, kız ve erkek öğrenciler arasında cereyan eden uygunsuz davranışlar, bağımlılık yapıcı madde kullanma, diğer öğrencilere sözlü ve fiziki şiddet uygulama, öğrencilerden zorla para toplama, okul malına zarar verme gibi farklı disiplin sorunları da görülmektedir.

Bu ve benzeri disiplin problemlerine karşı öğretmenin uygulayabileceği birçok seçenek mevcuttur. Öğretmenin duruma uygun disiplin modellerini kullanması, sınıfta etkin bir iletişim ortamı sağlaması, derse odaklanmayı sağlayıcı etkinliklere yer vermesi, ödül ve ceza sistemini pedagojik sınırlarda işletmesi, öğrencilere kendini kontrol becerileri aşılması, sınıf kuralları oluşturması ve sorun çıkaran öğrencinin yerini planlaması bunlardan bazılarıdır (Şişman, 2015; Yiğit, 2015). Demokratik bir sınıf iklimi ve kültürü oluşturmak; ben dilinden faydalanmak, öğrencileri bir birey olarak kabul ederek farklılıklarına saygılı davranmak; diğer öğretmenler, idare ve aile ile iş birliği yapmak bu tip sorunların azaltılmasında katkı sağlayacaktır. Bunların yanısıra öğretmenler disiplin sorunları karşısında çoğunlukla; ikaz, ödül verme, bağırma, izole etme, dayak, rezil etme, açıklama yapma, not kullanma, nasihat etme, aile ile görüşme, idareye gönderme, soru sorma, göz teması kurma gibi bazen etkili bazen etkisiz yöntemler de kullanmaktadır (Aydın, 2004).

Millî Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretim Kurumlar Yönetmenliğinde; ortaokul ve imam-hatip ortaokullarındaki öğrencilere niteliğine göre olumlu davranışları için teşekkür, takdir, iftihar belgesi verilebilmekte; olumsuz davranışlarından dolayı da özelliğine göre uyarma kınama ve okuldan uzaklaştırma yaptırımları uygulanabileceği belirtilmektedir. Bununla birlikte eğitim-öğretim yılında mazeretsiz olarak okula 20 gün devam etmeyenler ile herhangi bir dersten yılsonu puanı 45'in altında olan öğrencilerin sınıf geçmesi ya da sınıf tekrarı, ikinci dönemin son haftasında gerçekleşen şube öğretmenler kurulu kararıyla (MEB, 2017) belirlenmektedir. Bu yaptırımların amacı; caydırmak, toplum düzenini korumak, öğrencinin davranışının farkına varmasını ve olumlu yönde değiştirmesini sağlamaktır (Resmî Gazete, 2017). Bunun dışında geçerli bir sebebi olmadan çocuğunu okula göndermeyen velilere, her gün için on beş Türk lirası para cezası verilmektedir (MEB, 2017).

Özel bir alanda bir öğrenciye ders vermenin nitelikli bir öğretmen için herhangi bir zorluğu yoktur fakat bu durum farklı hazırbulunuşluk düzeyine sahip, farklı kültürlerden gelen, okula karşı farklı tutumlar geliştiren bireylerin bir arada eğitim-öğretim görmek zorunda olduğu sınıf ortamında çok daha zor görülmektedir (Sadık, 2002). Öğretmenler sınıf yönetiminin dinamiklerinin çeşitliliği karşısında ağır bir yük altında kalmakta; derslerini işlemekte ve sınıfta düzen sağlamada aşırı zorlanmakta; bazen kontrollerini kaybederek öğrencilere uygunsuz hitap ve ithamlarda bulunmakta, hatta şiddete dahi başvurulabilmektedir. Kimi zaman da bu fiillerinden dolayı cezalar alabilmekte ve öğretmenlikle olan duygusal bağları kopmaktadır.

Medyanın, internetin, aile ve sosyal çevrenin disiplin sorunları üzerinde önemli bir payı vardır. Öğretmenin uzun bir zamanda kazandırdığı olumlu bir davranış olumsuz içerikteki bir dizi tarafından veya rol-model olarak algılanan kişiler tarafından kısa bir zamanda unutturulmakta ve kazanılan olumlu davranışların yeri olumsuz davranışlarla değişebilmekte, öğrenciler bir arkadaş tarafından zararlı alışkanlıklara bağımlı olabilmekte, ailedeki şiddeti, tutarsızlığı okula yansıtabilmektedir. Kökleri çoğunlukla okul dışında olan sorunların çözümünde en ağır yük öğretmene yüklenmekte ve öğretmen çoğu zaman yalnız bırakılmaktadır. Etki alanının dışında kalan bu sorunların çözümü, önlenmesi konusunda ortaokullar için mevzuata yer alan yaptırımlar pek uygulanmamaktadır. Velilerin okulla olan bağları ise kimi zaman destek olmaktan çok hesap sorma üzerine kurulmaktadır. Yönetim erki ise bir denge politikası gütmekle birlikte bu denge öğretmenlerin aleyhine değişebilmektedir. Buradan hareketle bu çalışmanın amacı, ortaokullarda disiplin sorunları ve sınıf yönetimine ilişkin öğretmen ve yönetici görüşlerinin belirlenmesidir. Bu genel amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır.

1. Yönetici ve öğretmen görüşlerine göre, sınıf yönetimini olumsuz etkileyen disiplin sorunları nelerdir?
2. Yönetici ve öğretmen görüşlerine göre disiplin sorunları sınıf yönetimini nasıl etkilemektedir?
3. Yönetici ve öğretmenlerin disiplin sorunlarına yönelik mevzuatla ilgili görüşleri nelerdir?
4. Yönetici ve öğretmen görüşlerine göre disiplin sorunlarının çözümü konusunda mevzuatın uygulanmasındaki sorunlar nelerdir?
5. Yönetici ve öğretmen görüşlerine göre sınıf yönetiminin daha etkin ve verimli olması için kimin ne sorumluluğu vardır?

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, çalışma grubu, veri toplama aracı, verilerin toplanması, veri analizi, güvenilirlik çalışmalarına yer verilmiştir.

Araştırmanın Modeli

Bu çalışma, nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması desenine göre yapılmıştır. Bu desende bir duruma etki eden unsurlar bir bütün olarak araştırılır, görüşme sonrası ulaşılan verilerin boylamsal olarak derinlemesine ve ifade edilen durumla etkileşimini belirlemeye odaklanılır (Glesne, 2013; Yıldırım ve Şimşek, 2016). Bu çalışmada da ortaokullarda disiplin sorunları ve sınıf yönetimine ilişkin yönetici ve öğretmen görüşleri, derinlemesine bir bütün olarak ve etkileşimler ortaya çıkarılmaya çalışılarak incelenmiştir.

Çalışma Grubu

Bu araştırmanın çalışma grubunu, Kahramanmaraş Dulkadiroğlu ilçesinden tesadüfi yöntemle seçilen, 8 farklı ortaokullarda görev yapan 15 öğretmen ve 8 okul yöneticisi oluşturmaktadır. Araştırma örneğine ait bazı demografik özellikler Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1: Öğretmen ve yöneticilerin demografik özellikleri

		f	%
Öğretmen	Cinsiyet	Erkek	9 60
		Kadın	6 40
	Mesleki kıdem	1-10 yıl	10 66,7
		11-20 yıl	2 13,3
		21 ve üstü	3 20
	Branş	Fen Bilimleri	4 26,8
		Matematik	2 13,3
		Beden Eğitimi	2 13,3
		Türkçe	2 13,3
		Sosyal Bilgiler	2 13,3
Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi		2 13,3	
Yabancı Dil		1 6,7	
TOPLAM		15 100	
Okul Yönetici	Cinsiyet	Erkek	6 75
		Kadın	2 25
	Mesleki kıdem	1-10 yıl	5 62,5
		11-20 yıl	1 12,5
		3. 21 ve üstü	2 25
	Yöneticilik kıdemi	1-10 yıl	6 75
		11-20 yıl	2 25
	Branş	Matematik	2 25
		Beden Eğitimi	2 25
		Fen Bilimleri	1 12,5
Sosyal Bilgiler		1 12,5	
Türkçe		1 12,5	
Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi		1 12,5	
TOPLAM		8 100	

Veri Toplama Aracı

Araştırmanın verileri, görüşme formundaki soruların öğretmenlere ve okul yöneticilerine uygulanması yolu ile toplanmıştır. Görüşme formu yarı yapılandırılmış 5 sorudan oluşmaktadır. Bu sorular araştırmacılar tarafından, araştırmacının amacına hizmet etmesini sağlamak için alanyazın taraması yapılarak oluşturulmuştur. Daha sonra kapsam geçerliliğini belirlemek için alan uzmanı bir akademisyenin görüşlerine başvurulmuştur. Uygulamaya geçmeden bir okul yönetici ve bir öğretmenle pilot uygulama yapılmış olup sorularının araştırmanın amacına uygun olduğuna karar verilmiştir. Pilot uygulamada elde edilen veriler çalışma gurubuna dâhil edilmiştir.

Verilerin Toplanması

Araştırmaya katılan öğretmenler ve okul yöneticileriyle görüşmeler 16.05.2017 tarihi ile 10.06.2017 tarihi arasında farklı gün ve saatlerde gerçekleşmiştir. Bu görüşmeler ortalama 30, toplamda ise 660 dakika sürmüştür. Görüşmeler katılımcıların görev yaptıkları okullarda gerçekleştirilmiş olup katılımcılara görüşme soruları yöneltilmeden önce görüşmenin gizliliği ve araştırmanın amacı hakkında bilgi verilmiştir. Soruların belli bir mantık sırasıyla sorulması, gerektiğinde tatmin edici cevapların alınması için açılımlı sorulara yer verilmesi gerekir (Balcı, 2006). Sorular görüşme formunda

belirlenen sırada sorulmuş olup gerekli görülen yerlerde spesifik ve tam cevaplar elde etmek için deşeleme yoluna gidilmiştir. Araştırmaya katılan öğretmenlere Ö1'den Ö16'ya kadar ve yöneticilere Y1'den Y8'e kadar isimler verilmiştir.

Veri Analizi

Görüşme sonucu elde edilen veriler, içerik analizi tekniğı ile değerlendirilmiştir. Öncelikle görüşmede elde edilen veriler araştırmacılar tarafından iki defa okunarak kodlar ve temalar oluşturulmuş ve benzer kodlar aynı tema altında bir araya getirilmiştir (Fraenkel, Wallen ve Hyun, 2012; Yıldırım ve Şimşek, 2016).

Güvenirlilik

Araştırmacılar tarafından ayrı ayrı yapılan kodlamalar birbiri ile karşılaştırılarak tartışılmış ve gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Araştırmanın güvenirliliğini hesaplamak amacıyla Miles ve Huberman (1994) tarafından önerilen formül kullanılmıştır.

$$\text{Uzlaşma Yüzdesi} = 100 \left(\frac{\text{Görüş Birliğı}}{\text{Görüş Birliğı} + \text{Görüş Ayrılığı}} \right)$$

Araştırmacılar tarafından içerik analizi ile oluşturulan 90 koddan 74'ü ortak kabul edilmiştir. Bu durumda $74 / (74+16) \cdot 100 = \%82$ oranında görüş birliğine ulaşıldığı görülmektedir.

Görüşmede kullanılan sorular anlaşılır bir şekilde ifade edilmiş, veriler amaca uygun ve ayrıntılı biçimde toplanmaya çalışılmış, elde edilen veriler araştırmacılar tarafından ayrı ayrı kodlanıp karşılaştırılmış ve katılımcılarla yapılan görüşmeden doğrudan alıntılar yapılmıştır. Araştırmada yöntem, veri toplama, verileri analiz etme ve yorumlama, sonuçla ulaşma yolları açıkça ortaya konulmuştur. Bu yöntemde bu tür teknikler güvenirliliğı artırıcı özellikler olarak değerlendirilmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2016).

BULGULAR

Bu bölümde ortaokullarda disiplin sorunları ve sınıf yönetimine ilişkin öğretmen ve yöneticilerin görüşlerini belirlemek amacıyla yönetici ve öğretmenlerle yapılan görüşme sonucunda elde edilen bulgular yer almaktadır.

Sınıf Yönetimini Olumsuz Etkileyen Disiplin Sorunları

Sınıf yönetimini olumsuz etkileyen disiplin sorunlarına ilişkin öğretmen görüşlerinin analizi sonucu elde edilen temalar ve temalara ait kodlar Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2: Öğretmen görüşlerine göre sınıf yönetimini olumsuz etkileyen disiplin sorunları

Disiplin Sorunları	f	
Ders dışı gürültü	14	
Derste ayakta dolaşma	4	
Uygunsuz giyinme	4	
Kendine ait olmayan eşyaları izinsiz alma	3	
Derste sakız çiğneme	2	
Sınıf-Okul Kurallarına Uyum	Derste telefon-tablet kullanma	2
	Devamsızlık yapma	2
	Dersten izinsiz çıkma.	2
	Derse geç gelme	2
	Okul eşyalarına zarar verme	1
	Toplam	36
	Diğer öğrencileri fiziki ve psikolojik olarak rahatsız etme	10
	Argo konuşma	10
	Öğretmeni hesaba almama, öğretmene saygısız davranma	6
Tutum	Olumsuz rekabet	3
	Öğretmeni zor durumda bırakmaya çalışma	2
	Dersleri önemli önemsiz diye ayırma	2
	Ailedeki olumsuz tutumu okula yansıtma	2
	Toplam	35
	Kız ve erkek öğrenciler arasında cereyan eden uygunsuz davranışlar	2
Gelişimsel Sorunlar	Dizilerdeki olumsuz karakterleri okulda canlandırma	2
	Toplam	4
	Derse hazırlıksız gelme	8
Sorumluluk	Verilen görevi yapmama	7
	Gerekli materyali getirmeme	6
	Toplam	31
	Sigara	2
Madde kullanımı	Maraş otu	2
	Uyuşturucu	1
	Toplam	5

Tablo 2’de görüldüğü gibi sınıf yönetimini olumsuz etkileyen disiplin sorunlarına yönelik yapılan içerik analizi sonucunda “okul kurallarına uyum, tutum, gelişimsel sorunlar, sorumluluk ve madde kullanımı” olmak üzere beş tema ortaya çıkmıştır.

Öğretmenler okul kurallarına uyum temasında; “ders dışı gürültü, derste ayakta dolaşma, uygunsuz giyinme, kendine ait olmayan eşyaları izinsiz alma, derste sakız çiğneme ve telefon-tablet kullanma, devamsızlık yapma, dersten izinsiz çıkma, derse geç gelme ve okul eşyalarına zarar verme” davranışlarının disiplin sorunu oluşturduğunu ve sınıf yönetimini olumsuz etkilediğini belirtmiştir.

Tutum temasında; “diğer öğrencileri fiziki ve psikolojik olarak rahatsız etme, argo konuşma, öğretmeni takmama, öğretmene saygısız davranma, olumsuz rekabet, öğretmeni zor durumda bırakmaya çalışma, dersleri önemli önemsiz diye ayırma ve ailedeki olumsuz tutumu okula yansıtma” davranışları ifade edilmiştir.

Gelişimsel sorunlar temasında ise “kız ve erkek öğrenciler arasında cereyan eden uygunsuz davranışlar ve dizilerdeki olumsuz karakterleri okulda canlandırma” sorunları söylenmiştir.

Sorumluluk temasında “derse hazırlıksız gelme, verilen görevi yapmama ve gerekli materyali getirmeme” davranışları ifade edilmiştir.

Son olarak madde kullanımı temasında; “sigara, Maraş otu ve uyuşturucu kullanma” davranışları söylenmiştir.

Öğretmenlerin görüşlerine örnek olabilecek bazı alıntılar aşağıda sunulmuştur:

Eğitim-öğretim ortamındaki temel disiplin sorunu öğrencilerin dersle ilgisiz konuşması, öğrenciler arasındaki fiziksel şakalaşmalar, öğrencilerin ders giriş saatlerine özen göstermemesi ve ders sırasında sınıf dışına çıkma istemeleridir. (Ö10)

En büyük disiplin sorunu çocuğun okula devamsızlığı ve bundan dolayı derslere olan ilgi ve alakasının azalmasıdır. Devamsızlık yapan bir çocuk disiplinden yoksundur ve eğitilmesi güçleşir. Bu durum arkadaşlarını da olumsuz etkiler. (Ö2)

Medya okuryazarlığı konusunda bilinçsiz olan öğrenci, kontrolsüzü şekilde telefon-tablet kullanmakta ve izlediği programlardaki şiddeti okula yansıtmaktadır. (Ö6)

Sınıf yönetimini olumsuz etkileyen disiplin sorunlarına ilişkin yönetici görüşlerinin analizi sonucu elde edilen temalar ve temalara ait kodlar Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3: Yönetici görüşlerine göre sınıf yönetimini olumsuz etkileyen disiplin sorunları

Disiplin Sorunları		f
Sınıf-Okul kurallarına uyum	Ders dışı gürültü	6
	Kendine ait olmayan eşyaları izinsiz alma	2
	Okul eşyalarına zarar verme	2
	Derste ayakta dolaşma	1
Toplam		11
Tutum	Diğer öğrencileri fiziki ve psikolojik olarak rahatsız etme	8
	Argo konuşma	4
	Öğretmeni hesaba almama, öğretmene saygısız davranma	4
	Olumsuz rekabet	2
Toplam		18
Gelişimsel Sorunlar	Dizilerdeki olumsuz karakterleri okulda canlandırma	4
	Kız ve erkek öğrenciler arasında cereyan eden uygunsuz davranışlar	2
Toplam		6
Sorumluluk	Derse hazırlıksız gelme	4
	Verilen görevi yapmama	4
	Gerekli materyali getirmeme	1
Toplam		5

Tablo 3'e göre araştırmaya katılan yöneticiler okul kurallarına uyum temasıyla ilgili "ders dışı gürültü, kendine ait olmayan eşyaları izinsiz alma, okul eşyalarına zarar verme, derste ayakta dolaşma" davranışlarının sınıf yönetimini olumsuz etkilediğini ifade etmiştir.

Tutum temasında "diğer öğrencileri fiziki ve psikolojik olarak rahatsız etme, argo konuşma, öğretmeni takmama, öğretmene saygısız davranma, olumsuz rekabet" davranışlar ifade edilmiş olup diğer öğrencileri fiziki ve psikolojik olarak rahatsız edilmesi konusunda araştırmaya katılan yöneticilerin hepsi görüş bildirmiştir.

Yöneticiler, gelişimsel sorunlar temasında "dizilerdeki olumsuz karakterleri okulda canlandırma, kız ve erkek öğrenciler arasında cereyan eden uygunsuz davranışlar" şeklinde görüş bildirmiştir.

Sorumluluk temasında ise "derse hazırlıksız gelme, verilen görevi yapmama ve gerekli materyali getirmeme" fiilleri üzerinde durulmuştur.

Yönetici görüşlerine örnek olabilecek bazı alıntılar aşağıda sunulmuştur:

Sınıftaki gürültü bizim odamıza kadar gelmektedir. Bu şartlarda nasıl ders işlenir? Bunun dışında derste öğrencilerin birbirileriyle kavga etmelerine yönelik sürekli şikâyetler gelmektedir. (Y5)

Öğrenciler derse hazırlıksız geliyor ve verilen ödevleri yapmıyor. (Y6)

Disiplin Sorunlarının Sınıf Yönetimine Etkisi

Disiplin sorunlarının sınıf yönetimine etkisine ilişkin öğretmen görüşlerinin analizi sonucu elde edilen temalar ve temalara ait kodlar Tablo 4’te verilmiştir.

Tablo 4: Öğretmen görüşlerine göre disiplin sorunlarının sınıf yönetimine etkisine ilişkin bulgular

Disiplin Sorunlarının Sınıf Yönetimine Etkisi		f
Öğretmen	Motivasyonu azalır	14
	Sınıfa karşı olumsuz tutum geliştirir	2
	Öğretmen gerginleşir	2
	Toplam	18
Öğrenci	Derse karşı ilgisi azalır	12
	Derse odaklanmayı engeller	6
	Diğer öğrencileri olumsuz yönde etkiler	6
	Hazırbulunuşluk düşer	2
Toplam	26	
Ders	Zaman kaybı ve dersin planlanan sürede işlenmesi	6
	Konunun anlaşılmasını engeller	6
	Dersin akışını bozar	2
	Dersin somut olarak işlenmesini engeller	2
Toplam	16	
Sınıf iklimi	Sınıf iklimini olumsuz etkiler	6
	Sınıf içi iletişim olumsuz etkilenir	2
Toplam	8	

Tablo 4’te görüldüğü gibi disiplin sorunlarının sınıf yönetimine etkisine yönelik bulgular “öğretmen, öğrenci, ders ve sınıf iklimi” olmak üzere dört temada toplanmıştır.

İlk olarak öğretmenlerin tamamına yakını, disiplin sorunlarından dolayı motivasyonlarının düşeceğini belirtmiştir. Bunun devamında öğretmen temasında “öğretmen bu sınıfa karşı olumsuz tutum geliştirir ve öğretmen gerginleşir” şeklinde görüş belirtmiştir.

Öğrenci temasında “derse karşı ilgisi azalır, derse odaklanmayı engeller, diğer öğrencileri olumsuz yönde etkiler ve hazırbulunuşluk düşer” şeklinde görüş bildirilmiştir.

Öğretmenler disiplin sorunlarının “zaman kaybına ve dersin planlanan sürede işlenmemesine neden olacağını, konunun anlaşılmasını ve dersin somut olarak işlenmesini engelleyeceğini dersin akışını bozacağını” düşünmektedir.

Son olarak da sınıf iklimi temasında “sınıf iklimini ve sınıf içi iletişim olumsuz etkilenir” ifadeleri kullanılmıştır.

Öğretmenlerin görüşlerine örnek olabilecek bazı alıntılar aşağıda sunulmuştur:

Disiplin sorunları ders içerisindeki öğretmen-öğrenci ve daha öncelikli öğrenci-öğrenci arasındaki etkileşimi azaltır. (Ö13)

Sınıfta bir öğrencinin yapmış olduğu disiplinsizlik arkadaşlarını etkileyecektir. Bu disiplinsizlikler bir süre sonra başa çıkılmaz hale gelecektir ve o sınıfta ders işlenmesini engelleyecektir. (Ö2)

Öğretmenin dikkati dağılır, ders esnasında kopukluk olur, öğrenci başka şeylerle meşgul olduğundan o dersten öğrenmesi sınırlı olur. (Ö15)

Disiplin sorunlarının sınıf yönetimine etkisine ilişkin yönetici görüşlerinin analizi sonucu elde edilen temalar ve temalara ait kodlar Tablo 5’te verilmiştir.

Tablo 5: Yönetici görüşlerine göre disiplin sorunlarının sınıf yönetimine etkisine ilişkin bulgular

Disiplin sorunlarının sınıf yönetimine etkisi		f
	Motivasyonu azalır	6
Öğretmen	Gerginleşir	2
Toplam		8
Derse karşı ilgisi azalır		4
Öğrenci	Derse odaklanmayı engeller	2
Toplam		6
Zaman kaybı ve dersin planlanan sürede işlenmesi		2
Ders	Dersin akışını bozar	2
Toplam		4
Sınıf iklimini olumsuz etkiler		2
Sınıf iklimi	Sınıf içi iletişim olumsuz etkilenir	2
Toplam		4

Tablo 5'e göre yöneticiler öğretmen temasında "öğretmenin motivasyonu azalır ve öğretmen gerginleşir." şeklinde görüş bildirmiştir.

Öğrenci temasında "derse karşı ilgi azalır ve derse odaklanmayı engeller" denmiştir.

Ders temasında ise "zaman kaybına neden olacağı ve dersin akışını bozacağı" ifade edilmiştir.

Son olarak da sınıf iklimi temasında "sınıf ikliminin ve sınıf içi iletişimin olumsuz etkileneceği şeklinde görüş belirtilmiştir.

Yönetici görüşlerine örnek olabilecek bazı alıntılar aşağıda sunulmuştur:

Çok sık disiplin sorunu yaşanan sınıfa dersi olan öğretmen derse gitme konusunda istekli olmuyor ve ders çıkışında gergin davranışlar sergileyebiliyor. (Y1)

Öğretmenler zamanların büyük kısmını öğrenciyi susturmaya çalışarak harcıyor ve derslerini yetiştiremiyor. (Y7)

Disiplin Sorunlarının Çözümüne Yönelik Mevzuatla İlgili Öğretmen ve Yönetici Görüşleri

Disiplin sorunlarının çözümüne yönelik mevzuatla ilgili öğretmen görüşlerinin analizi sonucu elde edilen temalar ve temalara ait kodlar Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6: Disiplin sorunlarının çözümüne yönelik mevzuatla ilgili öğretmen görüşleri

Görüşler	f
Okul değiştirme	2
Kınama	2
Uyarma	2
Toplam	6
Okuldan uzaklaştırma	12
Veliye para cezası verme	10
Zorunlu eğitimin kaldırılması	9
Caydırıcı yaptırımlar olmalı	4
Toplum yararına çalışması	2
Öğrenciyi kursa almak	2
Sınıfta kalma	2
Dersten çıkarma (mola verme)	2
Toplam	43

Tablo 6’da araştırmaya katılan öğretmenlerden sadece ikisinin mevzuatta yer alan okuldan uzaklaştırma, kınama ve uyarma yaptırımlarından haberdar olduğu, diğerlerinin ise bu konuda fikir sahibi olmadığı görülmektedir.

Disiplin sorunlarının çözümü konusunda mevzuatta “okuldan uzaklaştırma, veliye para cezası verme, zorunlu eğitimin kaldırılması, mevzuatta caydırıcı yaptırımların olması, veli ve öğrencinin toplum yararına çalışması, öğrencinin kursa alınması ve sınıfta kalması, dersten çıkarma” yaptırımlarının yer alması gerektiği belirtilmiştir.

Öğretmenlerin görüşlerine örnek olabilecek bazı alıntılar aşağıda sunulmuştur:

Mevzuatta ne yazdığı hakkında net bilgim yok uygulanmadığı için. (Ö4)

Herhangi bir yaptırımın uygulandığına şahit olmadım. Fiziki cezayı doğru bulmamakla birlikte veliye verilecek para cezasının işe yarayacağını düşünüyorum. (Ö11)

Zorunlu eğitim kaldırılmalı, eğitim gönüllü olmalı. Bu şekilde sorunlu öğrencilerin bile okula karşı tutumu değişir ve okul daha da değerli olur onlar için. İstenmeden verilen şeyler kıymetsiz oluyor. (Ö3)

Disiplin sorunlarının çözümüne yönelik mevzuatla ilgili yönetici görüşlerinin analizi sonucu elde edilen temalar ve temalara ait kodlar Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7: Disiplin sorunlarının çözümüne yönelik mevzuatla ilgili yönetici görüşleri

Görüşler	f	
Mevzuatta olanlar	Uyarma	8
	Kınama	8
	Okul değiştirme	8
Toplam		24
Mevzuatta olması gerekenler	Veliye para cezası verme	5
	Okuldan uzaklaştırma	4
	Caydırıcı yaptırımlar olmalı	4
Toplam		13

Tablo 7’de de görüldüğü gibi yöneticilerin hepsi mevzuatta yer alan uyarma, kınama ve okul değiştirme yaptırımları hakkında bilgi sahibidir. Bunun yanında veliye para cezası verilmesi, okuldan uzaklaştırmanın ve caydırıcı yaptırımların olması gerektiği ifade edilmiştir.

Yönetici görüşlerine örnek olabilecek bazı alıntılar aşağıda sunulmuştur:

Mevzuatta uyarma, kınama ve okul değiştirme var. Öğrencinin dışında veliye de sorumluluk yüklenmeli ve gerekirse para cezası verilmelidir. (Y5)

Öğrenci yaptığı davranışın karşılıksız kalmadığı görmesi ve diğer öğrencilere örnek olması açısından öğrencinin sınırlı bir süre okuldan uzaklaştırılması gerekiyor. Disiplinsiz bir öğrenci için bu durum ödül olabilir ama okulun genelinde olumlu etki yapacaktır. (Y4)

Disiplin Sorunlarının Çözümü Konusunda Mevzuatın Uygulanmasındaki Sorunlar

Disiplin sorunlarının çözümü konusunda mevzuatın uygulanmasındaki sorunlara yönelik öğretmen görüşlerinin analizi sonucu elde edilen temalar ve temalara ait kodlar Tablo 8’de verilmiştir.

Tablo 8: Öğretmen görüşlerine göre disiplin sorunlarının çözümü konusunda mevzuatın uygulanmasındaki sorunlar

Uygulama		f
Uygulanma Durumu	Uygulanmıyor.	15
	Üst idarenin uygulamak istememesi	2
Uygulanmama Sebebi	Yöneticilerin bilgisizliği	1
Toplam		3

Tablo 8’de da görüldüğü gibi öğretmenlerin hepsi disiplin sorunlarının çözümü konusunda mevzuat uygulanmadığını düşünmekte ve bu durumun sebebi olarak da üst idareyi ve yöneticilerini bilgisizliğini gerekçe göstermektedir.

Öğretmenlerin görüşlerine örnek olabilecek bazı alıntılar aşağıda sunulmuştur:

Disiplin cezalarını okul müdürlerin amirleri pek uygulamak istemiyor. (Ö8)

Yöneticiler disiplin cezasını uygulamak için gerekli olan prosedürleri bilmediğinden bu işe girmiyor. (Ö15)

Disiplin sorunlarının çözümü konusunda mevzuatın uygulanmasındaki sorunlara yönelik yönetici görüşlerinin analizi sonucu elde edilen temalar ve temalara ait kodlar Tablo 9’da verilmiştir.

Tablo 9: Yönetici görüşlerine göre disiplin sorunlarının çözümü konusunda mevzuatın uygulanmasındaki sorunlar

Uygulama		f
Uygulanma Durumu	Uygulanmıyor.	8
	Üst idarenin uygulamak istememesi	6
	Uygulanmaması gerektiği algısı	4
Uygulanmama Sebebi	Sorunun öğretilmekte görülmesi	2
	Siyasi kaygılar	2
	Yöneticilerin bilgisizliği	2
Toplam		16

Yöneticilerin hepsi tablo 9’a göre mevzuatın uygulanmadığını belirtmekte; bu durumun sebebi olarak da üst idareyi, uygulanmaması gerektiği algısını, sorunun öğretilmekte görülmesini, siyasi kaygıları ve yöneticilerin bilgisizliğini gerekçe gösterilmektedir.

Yönetici görüşlerine örnek olabilecek bazı alıntılar aşağıda sunulmuştur:

Öğretmenler dersleri ilgi çekici bir şekilde işleyememektedir. Bundan dolayı da öğrenci ders dışı şeylerle uğraşmaktadır. Bana göre bu durum ceza gerektirmez. (Y2)

Ortaokullarda uygulanan bir yaptırım görmedim. Bu durum temayül haline geldi. (Y8)

Sınıf Yönetiminin Daha Etkin ve Verimli Olması Konusunda Sorumluluklar

Sınıf yönetiminin daha etkin ve verimli olması konusunda kimin ne sorumluluğu olduğuna yönelik öğretmen görüşlerinin analizi sonucu elde edilen temalar ve temalara ilişkin kodlar Tablo 10’da verilmiştir.

Tablo 10: Öğretmen görüşlerine göre sınıf yönetiminin daha etkin ve verimli olması konusunda kimin ne sorumluluğu olduğuna yönelik bulgular

Sorumluluk	f
Alanına hâkim olma	10
Derse hazırlıklı gelme	6
Seviyeye uygun ders işleme	4
Etkili iletişim	4
Öğretmen Kendini geliştirme	4
Daha çok etkinlik yapmalı	2
Uygun materyal kullanma	2
Giyimiyle örnek olma	2
Toplam	34
Mevzuatı iyi bilme ve uygulama	8
Paydaşlar arasında etkili iletişim kurulmasını sağlama	6
Öğretmeni denetleme ve öğretmene rehberlik yapma	6
Öğretmen ve öğrencilere saygı gösterme	4
Sorunları takip etmeli	4
Dersi bölmeme	2
Öğretmenin yanında olma	2
Öğretmeni motive etme	2
Adil olma	2
Toplam	36
Öğrencisi ile daha fazla ilgilenme ve öğrenciyi takip etme	8
Okulla iletişim halinde olma	6
Öğrenciyi öğretmenine saygı duymaya teşvik etme	4
Öğretmene saygı duyma	4
Öğretmene lüzumsuz müdahalede bulunmama	4
Bütün sorumluluğu öğrenciye atmama	4
Öğrencinin fizyolojik ihtiyaçlarını giderme	2
Okula karşı önyargılı olmama	2
Öğrencinin yanlış yapabileceğini kabul etme	1
Toplam	35
Mevzuata disiplin sorunlarını engelleyecek yaptırımlar koyma	6
Öğretmenlerin fikirlerini önemseme	6
Şikâyet mekanizmalarını yeniden düzenleme	2
Medyanın olumsuz etkisini kırarak kamu spotları yayınlama	2
Zorunlu eğitimi kaldırma	2
Toplam	18
Okulun/öğretmenin itibarını zedeleyici yayınlardan kaçınma	8
Gayri ahlaki yayınlardan kaçınma	4
Medya Ders çalışmamayı özendirici yayınlardan kaçınma	4
Milli değerlere uygun yayınlar yapma	2
Toplam	18

Tablo 10'a bakıldığında öğretmenlerin sınıf yönetiminin daha etkin ve verimli gerçekleşmesi konusunda öğretmen, yönetici, veli, MEB ve medyayı sorumlu gördükleri anlaşılmaktadır.

Öğretmenler “alanlarına hâkim olmak, derse hazırlıklı gelmek, öğrencinin gelişim seviyesine uygun ders işlemek, etkili iletişim gerçekleştirmek, sürekli kendini geliştirmek, daha çok etkinlik yapmak, derse uygun materyal kullanmak, giyimiyle örnek olmak” gibi sorumluluklarının olduğunu düşünmektedir.

Öğretmenler, yöneticilerin “mevzuatı iyi bilmesi ve uygulaması, paydaşlar arasında etkili iletişim kurulmasını sağlaması, öğretmeni denetlemesi ve öğretmenlere rehberlik yapması, öğretmen ve öğrencilere saygı göstermesi, okuldaki sorunları aktif olarak takip etmesi, dersi bölmemesi, öğretmenin yanında olması, öğretmeni motive etmesi ve adil olması gerektiğini ifade etmiştir.

Öğretmenler velilerden, “öğrencisi ile daha fazla ilgilenmesini ve öğrencisini takip etmesini, okulla iletişim halinde olmasını, öğrenciyi öğretmene saygı duymaya teşvik etmesini, öğretmene saygı duymasını, öğretmene lüzumsuz müdahalede bulunmamasını, bütün sorumluluğu öğrenciye atmamasını, öğrencinin fizyolojik ihtiyaçlarını gidermesini, okula karşı önyargılı olmamasını ve öğrencinin yanlış yapabileceğini kabul etmesini” beklemektedir.

Öğretmenler Millî Eğitim Bakanlığının “mevzuata disiplin sorunlarını engelleyecek yaptırımlar koyması, öğretmenlerin fikirlerini önemsemesi, şikâyet mekanizmalarını yeniden düzenlemesi, medyanın olumsuz etkisini kırarak kamu spotları yayınlaması ve zorunlu eğitimi kaldırması” gerektiğini düşünmektedir.

Öğretmenlere göre medya; “okulun/öğretmenin itibarını zedeleyici, gayri ahlaki, ders çalışmamayı özendirici yayınlardan kaçınılmalı ve milli değerlere uygun yayınlar yapılmalıdır.

Öğretmenlerin görüşlerine örnek olabilecek bazı alıntılar aşağıda sunulmuştur:

Öğretmen derse hazırlıklı gelmeli, yöneticiler de öğretmen, aile ve öğrenciler arasında sağlıklı iletişim kurulmasına öncülük etmelidir. Milli değerlerden yoksun aile ve öğrencinin okula hak ettiği saygıyı göstermesi beklenemez. Bu konuda geniş kitlelere ulaşma gücü olan medyaya büyük görev düşmektedir. (Ö6)

Veliler çocuklarının her daim takip etmeli ve olumsuz bir durum karşısında okul ve öğretmeni itibarsızlaştırmaya gitmemesi gerekir. Öğretmen her şeyden önce derse hazırlıklı gelmelidir. Bunun yanında sürekli kendini geliştirmesi gereken, topluma yön veren aydın bir insan olduğunu asla unutmamalıdır. (Ö9)

Öğretmen öncelikle alanına hâkim olmalı ve öğrencilerle iyi iletişim kurmalıdır. Bu konuda ailenin de önemli görevleri vardır. Ailenin öğretmene karşı tutumu ve saygısı, öğrencinin gözünde öğretmenin saygısını artıracığından öğretmenin öğrettiklerine ve söylediklerine karşı daha ilgili olacaktır. Medya aracılığıyla kötü öğretmen izlenimi oluşturulduğu kadar öğretmene saygı ve onun değerini insanların zihnine yer ettirecek programlar ve haberler de medyada yer almalıdır. Sadece maaş ve zam konularında haberlerde öğretmen geçmemeli. (Ö4)

Sınıf yönetiminin daha etkin ve verimli olması konusunda kimin ne sorumluluğu olduğuna yönelik yönetici görüşlerinin analizi sonucu elde edilen temalar ve temalara ilişkin kodlar Tablo 11'de verilmiştir.

Tablo 11: Yönetici görüşlerine göre sınıf yönetiminin daha etkin ve verimli olması konusunda kimin ne sorumluluğu olduğuna yönelik bulgular

Sorumluluk	f	
Öğretmen	Alanına hâkim olma	2
	Derse hazırlıklı gelme	2
	Seviyeye uygun ders işleme	2
	Toplam	6
Yönetici	Öğretmeni denetleme ve öğretmene rehberlik yapma	4
	Öğretmenin yanında olma	4
	Paydaşlar arasında etkili iletişim kurulmasını sağlama	2
	Dersi bölmeme	2
	Öğretmen ve öğrencilere saygı gösterme	2
Toplam	14	
Veli	Öğrencisi ile daha fazla ilgilenme ve öğrenciyi takip etme	2
	Öğretmene saygı duyma	2
	Öğrencinin yanlış yapabileceğini kabul etme	2
	Bütün sorumluluğu öğrenciye atmama	2
	Öğrenciyi, öğretmenine saygı duymaya teşvik etme	2
Toplam	10	
MEB	Medyanın olumsuz etkisini kırarak kamu spotları yayınlama	6
	Mevzuata disiplin sorunlarını engelleyecek yaptırımlar koyma	2
Toplam	8	
Medya	Okulun/öğretmenin itibarını zedeleyici yayınlardan kaçınma	6
	Millî değerlere uygun yayınlar yapma	2
Toplam	8	

Yöneticiler sınıf yönetimin daha etkili olması konusunda öğretmenlerin “alanına hâkim olması, derse hazırlıklı gelmesi ve öğrencinin gelişim seviyesine uygun ders işleme” gerektiğini düşünmektedir.

Kendileriyle ilgili olarak da “öğretmeni denetleme, öğretmenlere rehberlik yapma, öğretmenin yanında olma, paydaşlar arasında etkili iletişim kurulmasını sağlama, dersi bölmeme, öğretmen ve öğrencilere saygı gösterme” gibi sorumluluklarının olduğunu ifade etmiştir.

Yöneticilere göre veliler ise “öğrencisi ile daha fazla ilgilenmeli ve öğrenciyi takip etmeli, öğretmene saygı duymalı, öğrencinin yanlış yapabileceğini kabul etmeli, bütün sorumluluğu öğrenciye atmamalı ve öğrenciyi öğretmenine saygı duymaya teşvik etmelidir.”

Millî Eğitim Bakanlığının “medyanın olumsuz etkisini kırarak kamu spotları yayınlaması ve mevzuata disiplin sorunlarını engelleyecek yaptırımlar koyması” gerektiğini yöneticiler belirtmektedir.

Son olarak da yöneticiler medyanın “okulun/öğretmenin itibarını zedeleyici yayınlardan kaçınması ve millî değerlere uygun yayınlar yapması.” gerektiğini düşünmektedirler.

Yönetici görüşlerine örnek olabilecek bazı alıntılar aşağıda sunulmuştur:

Öğretmen alanında uzman olmalı ve öğrencilerin anlayacağı şekilde ders işlemelidir. MEB mevzuata disiplin sorunlarını engelleyecek maddeleri koymalı, fikirlerimizi önemsemeli ve ALO 147 ve BİMER gibi şikâyet hatlarını öğretmenin ihbar edilmesi için değil eğitimi daha iyi bir hale getirilmesi için kullanmalıdır. (Y1)

Okul müdürü öğretmenin yanında olmalı ve bunu öğretmene hissettirmelidir. Medya; okul, öğretmen ve Millî Eğitim Bakanlığının itibarını zedeleyici haber ya da yayın yapmaktan kaçınmalı, bir öğretmenin yaptığı hatayı tüm camiaya mal etmemelidir. (Y3)

TARTIŞMA, SONUÇ ve ÖNERİLER

Disiplin Sorunları

Araştırmanın sonucuna göre öğrencilerin, okul kurallarına uyum, tutum, gelişimsel dönem, sorumluluk ve madde kullanımı konularında sınıf yönetimini olumsuz etkileyen disiplinsiz davranışlar sergilediği ortaya çıkmıştır. Öğretmen ve yönetici görüşlerine göre ders dışı gürültünün sınıf yönetimini olumsuz etkileyen en büyük disiplin sorunu olduğu, bunu diğer öğrencileri fiziki ve psikolojik olarak rahatsız etme ve argo konuşma davranışı takip ettiği belirtilmektedir. Bunların dışında derste ayakta dolaşma, kendine ait olmayan eşyaları izinsiz alma, okul eşyalarına zarar verme, öğretmeni takmama, öğretmene saygısız davranma, olumsuz rekabet, kız ve erkek öğrenciler arasında cereyan eden uygunsuz davranışlar, dizilerdeki olumsuz karakterleri okulda canlandırma, derse hazırlıksız gelme, verilen görevi yapmama, gerekli materyali getirmeme davranışları da disiplin sorunu oluşturmaktadır. Bu konuda öğretmenler, bunlara ek olarak uygunsuz giyinme, derste sakız çiğneme ve telefon tablet kullanma, devamsızlık yapma, dersten izinsiz çıkma, derse geç gelme, öğretmeni zor durumda bırakmaya çalışma, dersleri önemli-önemsiz diye ayırma, ailedeki olumsuz tutumu okula yansıtma ve zararlı madde (sigara, Maraş otu, uyuşturucu) kullanma gibi fillerin sınıf yönetimi üzerinde olumsuz etkisi olduğunu düşünmektedir.

Aydın (2004) yaptığı çalışmada disiplin sorunlarını; konuşma/gürültü, öğrencinin davranışsal (dikkat dağınıklığı, aldığı sorumluluğu yerine getirmeme, saygısızlık...) özellikleri, ilgisizlik, derse (hazırlıksız gelme, araç gereç getirmeme, ödev yapmama...), okula (devamsızlık, okul eşyalarına zara verme, geç gelme...) ve arkadaşlarına (kavga etme, dikkatini dağıtma, rahatsız etme...) yönelik disiplin sorunları olmak üzere beş başlıkta toplamıştır. Gereksiz gürültü yapma, diğer öğrencilere yönelik sözlü istismar, ders sırasında cep telefonu kullanma, diğer öğrencilere karşı fiziksel saldırganlık davranışları da sık olarak karşılaşılan disiplin problemlerindedir (Kyriacou, Avramidis, Hoie, Stephenes ve Hultgren 2007; Stephens, Kyriacou veTonnessen, 2005).

Sadık (2002) araştırmasında öğretmenlerin sınıf içinde problemlili öğrenci davranış arasında; saldırgan davranışlar, hırsızlık, argo konuşma, okul eşyalarına zarar verme, sürekli konuşarak diğer öğrencileri rahatsız etme, ders dışında bir işle uğraşma, verilen görevleri yapmama, ödevlerini geliş güzel ya da eksik yapma gibi davranışlarını gördüğünü ifade etmiştir. Çetin'in (2013) yaptığı araştırma sonucunda elde ettiği şu bulgular araştırmanın bulgularını destekler niteliktedir; sınıf kurallarına uymama, küfürlü konuşma, derste izinsiz konuşma, televizyonda şiddet içerikli programların izlenmesinden kaynaklanan sorunlar, arkadaşlarına zarar verme, dikkat çekmeye çalışan öğrenciler, öğrencilerin öğretmene saygısız davranması, devamsızlık. Derslere ilgisizlik, derste söz almadan konuşma, dersle ilgili sorumluluk almak istememe, ders akışını bozma, derste cep telefonu ile oynama ve sakız çiğneme, küfür etme, arkadaşlarına fiziksel zarar verme ve lakap takma, konuşurken birbirlerini dinlememe, öğretmenlerine karşı saygısız davranma ve kafa tutma, kılık kıyafet kurallarına uymama, devamsızlık, derse geç kalma, sigara içme, filmlerdeki karakterler gibi davranma ve okul eşyalarına zarar verme davranışları da başka araştırmalarda ortaya çıkmıştır (; Erol, Özaydın ve Koç, 2010; Siyez, 2009).

Disiplin Sorunlarının Sınıf Yönetimine Etkisi

Öğretmen ve yöneticiler okulda yaşanan disiplin problemlerinin en fazla öğretmenin motivasyonu ve öğrencinin derse karşı ilgisini azaltacağını belirtmiştir. Bunun yanında öğretmeni gerginleştireceği, öğrencinin derse odaklanmasını engelleyeceği, zaman kaybına ve dersin planlanan sürede işlenmemesine neden olacağı, dersin akışını bozacağı, sınıf iklimini ve iletişimini olumsuz etkileyeceği anlaşılmaktadır. Öğretmenler bunlara ek olarak öğrencilerin hazırbulunuşluğunun düşmesine, konunun öğrenciler tarafından anlaşılmasının ve dersin somut olarak işlenmesinin engellenmesine, diğer öğrencilerin olumsuz yönde etkilenmesine ve öğretmenin bu sınıfa karşı olumsuz tutum geliştirmesine sebep olacağını düşünmektedir.

Disiplin sorunları öğrencinin derse ve öğretmene karşı olumsuz tutum geliştirmesine ve öğrenci başarısının düşmesine neden olmaktadır (Akyüz, Pala 2010; Erol, Özaydın ve Koç, 2010). Yapılan araştırmalarda da benzer bir şekilde ilgisiz ve devamsız öğrenci, ilgisiz ve memnuniyetiz veli, hazırlıksız gelen öğrenci, öğrencinin derse hazırbulunuşluğunun düşük olması ve araç-gereçlerinin eksik olması

durumlarının öğretmen motivasyonunu düşürdüğü anlaşılmaktadır (Ada, Akan, Ayık, Yıldırım ve Yalçın, 2013). Cemaloğlu ve Şahin'e (2007) göre eğitim-öğretim hizmetlerindeki öğrenci-öğretmen ve okul-aile çatışmaları, disiplin sorunları, bürokratik işlerin çokluğu, toplumsal eleştiriler, okullar üzerindeki sosyal ve politik baskılar öğretmenlerin genel olarak diğer meslek çalışanlarına göre daha fazla stres yaşamalarına neden olmaktadır. Ders için ayrılan zamanın istenmeyen sorunların çözümüne harcanacağından bunun zaman kaybına neden olacağı da (Akyüz, Pala 2010, Yılmaz 2008; Yiğit, 2015) belirtilmektedir.

Mevzuatta Olanlar ve Olması Gerekenler

Araştırmaya göre öğretmenlerin genel olarak disiplin sorunları karşısında uygulanabilecek mevzuatta yer alan uyarma, kınama ve okul değiştirme gibi yaptırımların farkında olmadığı; yöneticilerin ise bu duruma hâkim olduğu görülmektedir.

Öğretmen ve yöneticiler bu yaptırımlara ek olarak öğrencilerin okullarda sergilediği disiplinsiz davranışın karşılığında gerekli durumlarda, öğrencinin okulunu değiştirme, veliye para cezası verme ve daha genel bir ifadeyle caydırıcı yaptırımlar uygulama konusunda benzer görüşleri paylaşmaktadır. Öğretmenler, veli ve öğrencilerin toplum yararına çalışması, zorunlu eğitimin kaldırılması, öğrencinin kursa katılması, sınıfta kalması, dersten çıkarma (mola verme) gibi yasal dayanakları olan uygulamaların disiplin sorunların azalmasına ve daha etkili bir sınıf yönetiminin gerçekleştirilmesine olanak tanıyacağını düşünmektedirler.

Öğretmen ve yöneticilerin yaptırım önerileri ceza niteliği taşımaktadır. Yapılan araştırmalar sonucunda cezanın etkisiz bir yöntem olduğu, başarıyı ve içsel motivasyonu artırmadığı görülmektedir (Swanson, 1995; Yiğit, 2015). Örs, Erdoğan ve Kipici (2013) yaptığı araştırmada katılımcıların çoğunun zorunlu eğitimi faydalı bulduğunu ancak Türkiye'nin sosyo-ekonomik düzeyinin buna hazır olmadığını ve bireylerin ihtiyaç, ilgi ve yetenekleri doğrultusunda yönlendirmeyi sağlayacak yapıda olmadığını düşünmektedir (Örs vd., 2013). Zorunlu eğitim süresi ile ekonomik büyüme arasında da ilişki olduğu görülmektedir (Kaya, 2015). Nitekim Baş (2004), zorunlu temel eğitim düzeyini on yıla ya da daha yukarı çıkaran ülkelerde ekonomik gelişmelerin daha hızlı olduğunu belirtmektedir.

Mevzuatın Uygulanması

Öğretmenler ve yöneticiler mevzuatın yeterince uygulanmadığını düşünmektedir. Bu durumun sebepleri konusunda öğretmenlerin pek fikir sahibi olmadığı görülürken; yöneticiler mevzuatın uygulanmaması ile ilgili olarak, uygulanmaması gerektiği algısını, sorunun öğretilmekte görülmesini ve siyasi kaygıları gerekçe göstermektedir. Yöneticiler ve öğretmenler disiplin sorunları karşısında mevzuatta yer alan yaptırımları üst idarenin uygulamaması ve mevzuatın uygulanması konusunda yöneticilerin yeterli bilgiye sahip olmaması noktasında aynı fikirdedir.

Cezanın etkisiz bir yöntem olduğu, etkili sınıf yönetimini sağlamadığı ve sınıf yönetiminde en büyük sorumluluğun öğretilmekte olduğu (Akgün, Yarar ve Dinçer, 2011; Çubukçu ve Girmen, 2008; Yiğit, 2015) belirtilmektedir. Buradan hareketle mevzuatı uygulama sorumluluğunun yöneticilerde, sınıf yönetiminde disiplin sorumluluğunun da öğretilmekte olduğu değerlendirilmektedir.

Sorumlular ve Sorumluluklar

Öğretmen ve yöneticiler disiplin sorunlarının çözümü konusunda öğretmenleri, yöneticileri, aileleri, Millî Eğitim Bakanlığını ve medyayı sorumlu görmektedir.

Öğretmen ve yöneticiler, öğretmenin alanına hâkim olması, derse hazırlıklı gelmesi ve öğrenci seviyesine uygun ders işleme noktasında aynı görüşü paylaşmaktadır. Öğretmenler ise buna ek olarak etkili iletişim kurmaları, kendilerini geliştirmeleri, daha çok etkinlik yapmaları, uygun materyal kullanmaları ve giyimiyle örnek olmaları gerektiğini düşünmektedir.

Öğretmen ve yöneticiler, yöneticilerin öğretmeni denetleme ve öğretmene rehberlik yapma, öğretmenin yanında olma, paydaşlar arasında etkili iletişim kurulmasını sağlama, dersi bölmeme, öğretmen ve öğrencilere saygı gösterme gibi sorumlulukları olduğunu düşünmektedir. Öğretmenlere göre etkili bir sınıf yönetimi için yöneticiler okuldaki sorunların aktif olarak takipçisi olmalı ve öğretmeni motive etmeli, mevzuatı iyi bilip uygulamalı ve adil olmalıdır.

Yöneticiler velilerden öğrencisi ile daha fazla ilgilenmesini ve öğrencisini takip etmesini, öğretmene saygı duymasını, öğrencinin yanlış yapabileceğini kabul etmesini, bütün sorumluluğu öğrenciye atmamasını, öğrenciyi öğretmenine saygı duymaya teşvik etmesini beklemektedir. Öğretmenler ise bunlara ek olarak velilerin okulla iletişim halinde olması, öğrencinin fizyolojik ihtiyaçlarını gidermesi, okula karşı önyargılı olmaması ve öğretmene lüzumsuz müdahalede bulunmaması gerektiğini düşünmektedir.

Millî Eğitim Bakanlığının, mevzuata disiplin sorunlarını engelleyecek yaptırımlar koyması ve medyanın olumsuz etkisini önleyebilecek kamu spotları yayınlaması noktasında öğretmen ve yöneticiler aynı beklentiyi paylaşmaktadır. MEB'in öğretmenlerin fikirlerini önemsemesi, şikâyet mekanizmalarını yeniden düzenlemesi ve zorunlu eğitimi kaldırması gerektiğini noktasında ise sadece iki öğretmen görüş bildirmiştir.

Öğretmen ve yöneticiler medyadan en fazla okulun/öğretmenin itibarını zedeleyici yayınlardan kaçınmasını beklemekle birlikte medyanın milli değerlere uygun yayınlar yapması gerektiği görüşlerini de paylaşmaktadır. Öğretmenler bunlara ek olarak medyanın gayri ahlaki ve ders çalışmamayı özendirici yayınlardan kaçınma gibi bir sorumluluğunun olduğunu da düşünmektedir.

“İstenmeyen davranışların nedenlerinin başında aile gelmektedir (Akar vd., 2010; Sarpkaya, 2007). Sadık (2002) ise aile, toplum, çocuğun okul dışındaki arkadaş çevresi, çocuğun gelişim özellikleri, kalabalık sınıfların etkili olduğunu belirtmektedir. Dağlı ve Baysal (2012) da bu sorunların nedenlerini benzer bir şekilde aile, bilgi ve iletişim teknolojileri, okulun sınıfın yapısı ve ortamı, eğitim programı ve öğretim yöntemleri, öğretmen ve öğrenci ile ilgili sorunlar şeklinde sıralamıştır. Terzi'ye (2002) göre sınıf yönetiminin değişkenleri; öğretmen, öğrenci, okul programı, eğitim ortamı, eğitim yönetimi, aile ve çevredir. Sınıf yönetimi ve sınıf içi disiplin problemlerinin öğretmenlerin sahip olduğu sınıf yönetimi bilgi ve beceri yetersizliğinden ve velilerden kaynaklanabileceği (Erdoğan vd., 2010) de belirtilmektedir. Öğrencilerin filmdeki karakterler gibi davranmaları da sık karşılaşılan istenmeyen davranışlardır (Siyez, 2009). Yapılan araştırmaların sonuçları bir bütün olarak değerlendirildiğinde bu araştırmanın sonuçlarıyla önemli ölçüde benzerlik göstermektedir.

Öneriler

Yukarıda belirtilen sonuçlar doğrultusunda şu öneriler getirilmiştir:

1. Sınıf yönetiminde en büyük sorumluluğun öğretmende olduğu görülmektedir; ancak bu ağır yükün paylaşılması sınıf yönetiminin etkililiğini artıracaktır. Öncelikle medyanın okula ve kutsal bir meslek olan öğretmenliğe karşı tutumunu gözden geçirmesi gerekmektedir.

2. Okulun ve öğretmenin gereğinden fazla eleştirilmesi faydadan çok zarar getirmektedir. Öğrenci ve öğretmen arasında saygı sevgi üzerine kurulması gereken ilişkilere kimi zaman zarar verilebilmektedir. Bundan dolayı MEB; özellikle velilerin mesnetsiz, yapıcı olmayan, pedagojik değer taşımayan eleştirilerini okula yansıtılmamalı; bunun yerine velinin, okul ve öğretmenle daha fazla iş birliği içerisinde olmasını sağlayacak ortamlar sağlanmalıdır.

3. “Okulun özel bir alan” olduğu gerçeği unutulmamalı ve okul çevresinin zararlı etkilerinin okula yansıtılmasının önlemleri alınmalıdır.

4. Ceza günümüzde kabul görmeyen, pedagojik değeri olmayan bir uygulamadır. Ancak okulun amaçlarının gerçekleştirilmesi önünde büyük engel teşkil eden disiplin sorunlarının çözümü konusunda hızlı ve etkili sonuçlar almak için eğitim bilimlerinin gerekleri ve çocuğun gelişim seviyesi dikkate alınarak caydırıcı, uygun yaptırımların da mevzuata eklenmesi gerekmektedir.

5. Sınıf disiplini öğrenci başarısını etkileyen en önemli unsurlarından biridir. Bundan dolayı bu konu üzerinde maksimum örneklem sağlanarak ve her okul türünden öğretmenlere ulaşılarak ayrıntılı araştırmalar yapılmalı; sorun, sebepleri ve çözüm önerileri somut bir şekilde ortaya konulmalıdır.

Yazar notları

Bu çalışma 28 Eylül-1 Ekim arasında Antalya'da düzenlenen 2. Uluslararası Stratejik Araştırmalar Kongresinde bildiri olarak sunulmuştur.

KAYNAKLAR

- Ada, Ş., Akan, D., Ayık, A., Yıldırım, İ., & Yalçın, S. (2013). Öğretmenlerin motivasyon etkenleri. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 17(3), 151-166.
- Akar, H., Erden, F. T., Tor, D., ve Şahin, İ. T. (2010). Öğretmenlerin sınıf yönetimi yaklaşımları ve deneyimlerinin incelenmesi. *İlköğretim Online*, 9(2), 792-806.
- Akgün, E., Yarar, M., & Dinçer, Ç. (2011). Okul öncesi öğretmenlerin sınıf içi etkinliklerde kullandıkları sınıf yönetimi stratejilerinin incelenmesi. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 1(3), 1-9.
- Aydin, B. (2004). Disiplin sorunları ve çözüm yöntemleri konusunda öğretmenlerin görüşleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 39(39), 326-337.
- Aytaç, T. (2015). Sınıf Kuralları, T. Argon, Ş., S. Nartürk, *Sınıf yönetimi* içinde. Ankara, Maya Akademi.
- Balcı, A. (2006.) *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntem, Teknik ve İlkeleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Bursalıoğlu, Z. (2015). Okul yönetiminde yeni yapı ve davranışlar. Ankara: Pegem Akademi.
- Cemaloğlu, N., & Şahin, D. E. (2007). Öğretmenlerin mesleki tükenmişlik düzeylerinin farklı değişkenlere göre incelenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 15(2), 465-484.
- Çetin, B. (2013). Sınıfta istenmeyen öğrenci davranışlarıyla ilgili sınıf öğretmenlerinin karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerileri. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(1), 255-269.
- Çubukçu, Z., & Girmen, P. (2008). Öğretmenlerin sınıf yönetimi becerilerine ilişkin görüşleri. *Türk Dünyası Sosyal Bilimler Dergisi*, Kış (44), 123-142.
- Dağlı, A., ve Baysal, N. (2012). İlköğretim öğretmenlerinin sınıfta karşılaştıkları disiplin sorunlarının nedenlerine ilişkin görüşleri. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(2012), 259-271
- Erdoğan, M., Kurşun, E., Şişman, G. T., Saltan, F., Gök, A., ve Yıldız, İ. (2010). Sınıf yönetimi ve sınıf içi disiplin problemleri, nedenleri ve çözüm önerileri üzerine nitel bir araştırma: Bilişim teknolojileri dersi örneği. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 10(2), 853-891.
- Erol, O., Özaydın, B., & Koç, M. (2010). Sınıf yönetiminde karşılaşılan olaylar, öğretmen tepkileri ve öğrenciler üzerindeki etkileri: unutulmayan sınıf anılarının analizi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 16(1), 25-47.
- Fraenkel, J. R., Wallen, N. R. ve Hyun, H. H. (2012). *How To Design and Evaluate Research in Education*. New York: McGraw-Hill.
- Glesne, C. (2013). *Nitel araştırmaya giriş*. (Çev. A. Ersoy ve P. Yalçınoğlu). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Gündüz, Y., ve Balyer, A. (2011). Eğitimde Ödül ile Cezanın Yeri ve Buna İlişkin Alternatif Yaklaşımlar. *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 40(2), 10-23.
- Güven, S., & Akdağ, M. (2002). İlköğretim ikinci kademe öğretmenlerinin sınıf yönetimi etkinliklerine ilişkin öğrenci algıları. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 29(29), 69-80.
- MEB Mevzuat, "İlköğretim ve Eğitim Kanunu", (<http://mevzuat.meb.gov.tr/html/24.html> adresinden 26.12.2017 tarihinde erişildi.)
- Kahyaoğlu, M., & Yangın, S. (2007). İlköğretim öğretmen adaylarının mesleki öz-yeterliklerine ilişkin görüşleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 15(1), 73-84.
- Kaya, Y. K. (2015). İnsan yetiştirme düzenimiz. Ankara: Pegem Akademi.
- Karadeniz, O., Ulusoy, M., (2015). 4+4+4 Eğitim sistemi ile sosyal bilgiler eğitiminde ortaya çıkan kaotik durumlar hakkında sosyal bilgiler öğretmenlerinin görüşleri. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 5(1), 99-108.
- Kemal, B. A. Ş. (2004). Türkiye'de zorunlu eğitim süresinin arttırılmasının sağlayacağı kazançlar. *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, 59(03), 22-42
- Kyriacou, C., Avramidis, E., Hoie, H., Stephenes, P., Hultgren, A. (2007). The Development of Student Teachers Views on Pupil Misbehaviour During an Initial Teacher Training Programme in England and Norway. *Journal of Education for Teaching*, 33 (3), 293-307.
- Miles, M. B. ve Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded sourcebook* (2th Ed). California: Sage Publications.
- Millî Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretim Kurumları Yönetmeliği, *T.C. Resmî Gazete*, 29072, 26 Temmuz 2014.
- Örücü, D. (2014). Öğretmen adaylarının okul, okul yönetimi ve Türk eğitim sistemine yönelik metaforik algıları. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 20(3), 327-358.
- Örs, Ç., Erdoğan, H., & Kipici, K. (2013). Eğitim yöneticileri bakış açısıyla 12 yıllık kesintili zorunlu eğitim sistemi. *Iğdır Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 4, 131-154.

- Sadık, Ö. G. F. (2002). İlköğretim I aşama sınıf öğretmenlerinin sınıfta gözlemledikleri problem davranışlar. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10(10), 1-23.
- Sarpkaya, P. (2005). *Resmi liselerde disiplin sorunları ve ilgili grupların (öğretmen, öğrenci, yönetici, veli) yaklaşımları, aydın merkez ilçe örneği* (Yayınlanmamış Doktora Tezi). DEÜ Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Sarpkaya, P. (2007). Yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilere göre resmi liselerdeki öğrenci disiplin sorunlarının nedenleri. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22(22), 110-121.
- Siyez, D. M. (2009). Liselerde görev yapan öğretmenlerin istenmeyen öğrenci davranışlarına yönelik algıları ve tepkileri. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25(25), 67-80.
- Stephens, P., Kyriacou, C., Tonnessen, F.E. (2005). Student Teachers View of Pupil Misbehaviour in Classrooms: A Norwegian and an English Setting Compared. *Scandinavian Journal of Educational Research*, 49 (2), 203-216.
- Sümbül, A. M. (1996). Öğretmen niteliği ve öğretimdeki rolleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 2(4), 597-608.
- Swanson, R. L. (1995). Toward the ethical motivation of learning. *Education*, 116(1), 43-51.
- Şişman, M. (2015). Sınıf yönetimi ve disiplin modelleri. M. Şişman, S. Turan (Ed.), *Sınıf yönetimi içinde*, Ankara: Pegem Akademi.
- Terzi, A. R. (2002). Sınıf yönetimi açısından etkili öğretmen davranışları. *Milli Eğitim Dergisi*, 155-156.
- Topçu, N. (2017). *Türkiye'nin maarif davası*. İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Türk Dil Kurumu (2005), *Türkçe Sözlük*, Ankara, Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz, N. (2012). Dersin akışını bozan istenmeyen davranışları yönetme stratejilerinin incelenmesi. *Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(1), 1-38.
- Yiğit, B. (2015). Sınıfta disiplin ve öğrenci davranışının yönetimi. M. Şişman, S. Turan (Ed.), *Sınıf Yönetimi*, Ankara: Pegem Akademi.
- Wang, M., Haertel, G. ve Walberg, H. (1993). Toward a knowledge base for school learning. *Review of Educational Research*, 63(3), 249-294.

EXTENDED SUMMARY

Teacher and Administrators' Views on Disciplinary Problems and Classroom Management

Problem Statement

Classroom management consists of a complex structure that holds various variables within itself. The teacher, who is the leader of the class, is influenced by other factors such as family, environment, society, and media as well as class dynamics. Numerous researchers have revealed that classroom management, which refers to the achievement of the target from a short and regular way depending on the determined rules and educational understanding, is the most significant factor affecting student success. It is not likely for any non-disciplined and disorganized effort to succeed. The main aim of the classroom management is to make it easier to learn by creating rules within the class and to minimize undesired behaviors. In short, discipline is to prevent and improve undesired behaviors.

Purpose of the Study

This research aims to identify the administrators' and teachers' views on disciplinary problems and classroom management in secondary schools.

Methodology

The research group holds 8 administrators and 15 teachers working at 8 different secondary schools located in the Dulkadiroglu district of Kahramanmaras. They were selected through a random sampling method. Having a qualitative research design, the research data were collected with a structured interview form. Content analysis was used during data analysis.

Findings and Discussions

The research results have suggested that teachers mostly regard noise as unrelated to the lesson, while administrators consider physical and psychological disturbance of other students as disciplinary behaviors that negatively affect classroom management. These behaviors are thought to decrease the motivation of teachers. Teachers have been found to have insufficient knowledge regarding the practices that exist in the legislation on the solution of disciplinary problems. Administrators and teachers are of the view that teachers, administrators, parents, MEB, and the media are responsible for classroom management. Sadık (2002) has identified student behaviors that are problematic within the classroom as aggressive behaviors, theft, slang speech, harming school properties, dealing with an out-of-class job, not performing assigned tasks, and not completing homework. Çetin (2013) determined that disobedience to class rules, abusive speech, talking without permission, harming friends, students trying to attract attention, disrespectful behaviors towards teachers, absenteeism are among the undesired behaviors in the classroom. Moreover, Siyez (2009) has concluded that indifference to the lesson, talking during class, breaking the course, bringing phones to the class and chewing gum, swearing, nicknaming friends, disrespecting teachers, disobedience are also the undesired behaviors. These results are in parallel with the results of our study.

Conclusions and Recommendations

Teachers seem to possess the most responsibility in classroom management; however, excessive criticism of the school and the teacher causes too much damage. Relationships between students and teachers that need to be built on respect for love can sometimes be harmed. It is therefore necessary for parents to cooperate more with the school, rather than the unfounded, non-constructive criticism.

Class discipline is the most important factor that affects student achievement. Thus, detailed research may be conducted by providing the maximum sample on this subject with teachers from each school type; the problem, reasons and solution proposal should be presented in concrete terms.